Το Τμήμα Νεοελληνικών Σπουδών

σας προσκαλεί στην διάλεξη που διοργανώνεται στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού προγράμματος Νεοελληνικών σπουδών με ομιλήτρια την

Μαρία-Ελένη Συρμαλή
Επίκουρη Καθηγήτρια
Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Δευτέρα 30 Ιανουαρίου 2023
10-12 π.μ.
Αίθουσα 4103, Patio

Θεσμοί και Ανάπτυξη: Μια Εισαγωγή

Είναι πλέον ευρύτερα αποδεκτό από τους κοινωνικούς επιστήμονες ότι η θεσμική δομή και ποιότητα χρησιμοποιούνται ως μέτρα εκτίμησης της απόδοσης, της σταθερότητας, της συνεκτικότητας των πολιτειακών δομών και των διοικητικών συστημάτων. Η επανάκτηση του ακαδημαϊκού ενδιαφέροντος για τη λειτουργία των θεσμών στο πλαίσιο της οικονομικής δραστηριότητας έγινε από τη Νέα Θεσμική Οικονομική (New Institutional Economics), η οποία αποτελεί ένα διεπιστημονικό πεδίο που διασυνδέει την οικονομική επιστήμη με άλλες επιστήμες, όπως είναι η ιστορία, η κοινωνιολογία, η νομική, η πολιτική επιστήμη, μεταξύ άλλων. Σύμφωνα με αυτή τη θεώρηση, οι θεσμοί δεν είναι εξωγενώς ορισμένοι, όπως είναι οι φυσικοί περιορισμοί, αλλά συνιστούν ενδογενή περιοριστικά πλαίσια και εργαλεία για την οικονομική ανάπτυξη.
Οι θεσμοί διαμορφώνουν κίνητρα στις ανθρώπινες συναλλαγές είτε είναι πολιτικής, κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως. Σε ένα πιο αναλυτικό επίπεδο, διακρίνονται σε τυπικούς θεσμούς που περιλαμβάνουν κυρίως τους ισχύοντες κανόνες δικαίου, αλλά και σε άτυπους θεσμούς, που προσδιορίζονται από τους κανόνες κοινωνικής συμπεριφοράς, τις αντιλήψεις, τις συνήθειες, το κοινωνικό κεφάλαιο και συνιστούν το απαραίτητο θεσμικό υπόστρωμα για να λειτουργήσουν οι τυπικοί θεσμοί. Η διάκριση αυτή είναι σημαντική, καθώς αρκετές χώρες μπορεί να έχουν τους ίδιους τυπικούς θεσμούς, αλλά στην πράξη οι θεσμοί αυτοί ενδέχεται να λειτουργούν τελείως διαφορετικά, λόγω της επικράτησης του άτυπου θεσμικού πλαισίου.
Συνεπώς, στα πλαίσια των σχετικών θεωριών προτείνονται οι θεσμικές προϋποθέσεις της οικονομικής ανάπτυξης που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη στήριξη της εκπαίδευσης, τις ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση θεσμικών παθογενειών, όπως είναι η γραφειοκρατία, την προστασία της ιδιοκτησίας, την καλλιέργεια κουλτούρας συνεργασίας και εμπιστοσύνης, τη διαμόρφωση του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.

Λέξεις κλειδιά: *θεσμοί, ανάπτυξη, εκπαίδευση, κοινωνία, Ελλάδα*